

Ўзбекистон Республикаси
Экология ва атроф муҳитни
муҳофаза қилиш давлат қўмитаси

Монополияга қарши курашиш қўмитаси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Қурилиш чиқиндилари билан боғлиқ ишларни амалга ошириш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида”ги қарори лойиҳасини ID-24571 (V-1) кўриб чиқиб, қуйидагиларни маълум қилади.

1. Низом лойиҳасининг 9-бандида ташкилий ҳуқуқий шакли ва идоравий мансублигидан қатъий назар барча чиқинди чиқарувчилар қурилиш чиқиндилари билан боғлиқ ишларни амалга ошириш жараёнини тартибга солувчи технологик регламентга ва давлат экологик экспертизасининг ижобий хулосасига эга бўлиши шартлиги кўрсатилган.

Таъкидлаш керакки, бугунги кунда юртимизда рухсат бериш тартиб-таомилларини тубдан такомиллаштириш ҳамда бюрократик тўсиқларни бартараф этиш орқали тадбиркорлик субъектлари фаолияти учун янада кенг шарт-шароитларни яратишга қаратилган тегишли чора-тадбирлар амалга оширилмоқда.

Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 11 апрелдаги ПФ-5409-сонли “Тадбиркорлик фаолияти соҳасидаги лицензиялаш ва рухсат бериш тартиб-таомилларини янада қисқартириш ва соддалаштириш, шунингдек, бизнес юритиш шарт-шароитларини яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Фармонида асосан лицензиялаш ва рухсат бериш тартиб-таомилларидан ўтишнинг соддалаштирилган механизмларини белгилаш, шаффофликни таъминлаш, бизнес билан ўзаро муносабатларда ҳуқуқий аниқликни мустаҳкамлаш ва давлат органлари томонидан асосиз маъмурий назоратни бекор қилиш орқали лицензиялаш ва рухсат бериш тартиб-таомиллари соҳасидаги қонунчиликни жадал такомиллаштириш, лицензиялаш ва рухсат бериш тартиб-таомиллари сонини босқичма-босқич қисқартириш назарда тутилган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 6 июлдаги ПФ-6019-сонли “Рақобат муҳитини янада ривожлантириш ва иктисодиётдаги давлат иштирокини қисқартириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги Фармони билан тасдиқланган Концепцияда амалдаги лицензия турлари ва бошқа рухсат берувчи ҳужжатларни қайта кўриб чиқиш, кейинчалик уларни камида икки бараварга қисқартириш кўрсатилган.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Лицензиялаш ва рухсат бериш тартиб-таомилларини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 24 августдаги ПФ-6044-сон Фармонида кўра, 2021 йил 1 январдан бошлаб лицензияланадиган фаолият ва рухсат этиш хусусиятига эга ҳужжатларнинг айрим турлари бекор қилиниши, айрим турлари бирлаштириш йўли билан бекор қилиниши, айрим турлари хабардор қилиш тартиби жорий этилиши йўли билан бекор қилиниши,

лицензияланадиган фаолият ва рухсат этиш хусусиятига эга ҳужжатларнинг айрим турларини расмийлаштириш муддатлари қисқартирилиши белгиланган.

Низом лойиҳасида чиқинди чиқарувчиларга тартибга солувчи технологик регламентига ва давлат экологик экспертизасининг ижобий хулосасига эга бўлиш талабини белгиланиши, қўшимча рухсат бериш тартиб-таомилларига тенглаштирилади ва натижасида тадбиркорлик фаолияти соҳасида ортиқча тўсиқларнинг пайдо бўлишига, молиявий ҳамда вақтинчалик қўшимча харажатларига, бозорда рақобатнинг чекланишига олиб келади.

Таъкидлаш керакки, Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Маиший ва қурилиш чиқиндилари билан боғлиқ ишларни бошқариш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 29 сентябрдаги ПҚ-4845-сон қарори 5-банди “в” кичик бандида 2021 йил 1 январдан бошлаб қурилиш ишлари бўйича лойиҳа ҳужжатларини ишлаб чиқишда қурилиш жараёнида ҳосил бўладиган қурилиш чиқиндилари ҳажмларини ва уларни тўплаш жойларини белгилаш, шунингдек, улар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш бўйича лойиҳавий ечимлар назарда тутилиши белгиланган.

Мазкур қарори 12-банди учинчи хатбошида эса, қурилиш чиқиндилари билан боғлиқ ишларни амалга ошириш тартиби тўғрисидаги низом лойиҳасини Вазирлар Маҳкамасига киритиш топширилган.

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 18 майдаги 370-сон қарори билан тасдиқланган Лойиҳа-смета ҳужжатларини келишиш ҳамда бир вақтда объектнинг зилзилага бардошлилиги ва ёнғин хавфсизлиги бўйича лойиҳавий ечимларини экспертизадан ўтказиш бўйича давлат хизматлари кўрсатишнинг Маъмурий регламенти талабларига кўра, экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш органлари томонидан лойиҳа-смета ҳужжатлари келишиш бўйича тегишли хулоса берилади.

Юқоридагилардан келиб чиқиб, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 18 майдаги 370-сон қарори доирасида лойиҳа-смета ҳужжатларини ишлаб чиқишда қурилиш жараёнида ҳосил бўладиган қурилиш чиқиндилари ҳажмларини ва уларни тўплаш жойларини белгилаш шунингдек, улар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш бўйича лойиҳавий ечимлар назарда тутиш лозим ҳисобланади.

Шу муносабат билан, низом лойиҳасидан жорий этилиши назарда тутилган тартибга солувчи технологик регламенти билан боғлиқ барча талаблар ва нормаларни чиқариб ташлаш лозим ҳисобланади.

2. Низом лойиҳасининг 19-банди иккинчи хатбошида қурилиш чиқиндиларини вақтинча сақлашнинг (тўплаш, жойлаштиришнинг) чекланган муддати 7 календарь кунидан ошмаслиги шарти белгиланган.

Ушбу талаб чиқинди чиқарувчиларга ноқулайликлар, қийнчиликлар ва ортиқча молиявий ҳаражатларни олиб келмаслиги мақсадида қурилиш чиқиндиларини вақтинча сақлашнинг муддатини 30 календарь кунидан ошмаслигини белгилаш мақсадга мувофиқ.

3. Низом лойиҳасининг 20-бандида қурилиш чиқиндиларини вақтинча сақлаш жойларига қўйиладиган талаблар белгиланган.

Бироқ, ушбу бандда агар қурилиш, таъмирлаш ва реконструкция ишлари аҳоли яшаш ҳудудида амалга оширилган тақдирда мазкур чиқиндиларни вақтинча сақлаш жойлари аҳоли яшаш ҳудудидан (хонадонларидан) қанча узоқликда жойлаштирилиши ҳамда уларни вақтинчалик сақлаш муддати аниқ кўрсатилмаган.

Ўзбекистон Республикасининг “Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида”ги Қонунининг 12-моддасида товар (иш, хизмат)нинг истеъмолчилар ҳаёти, соғлиғи, мол-мулки ва атроф-муҳит учун хавфсиз бўлишига доир талаблар қонун ҳужжатлари билан белгиланиши кўрсатилган.

Шунга кўра, Низом лойиҳасининг 20 ва 39 – бандларини қайта кўриб чиқиш зарур.

Шу билан бирга, чиқинди чиқарувчилар ва қурилиш чиқиндиларини ташувчилари томонидан агарда ушбу ишларни амалга оширишда истеъмолчилар (аҳоли) ҳаёти, соғлиғи, мол-мулки ва атроф-муҳит учун зарар етказилган тақдирда уларнинг жавобгарлик масалаларини аниқ белгилаб кетилиши мақсадга мувофиқ.

Мазкур қарор лойиҳаси бевосита тадбиркорлик субъектларнинг манфаатларига таъсир қилинишини инобатга олиб, шунингдек уларнинг фаолияти тўхтаб қолмаслик ва унга салбий таъсир кўрсатмаслик мақсадида, ушбу қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан уч ойдан кейин кучга кириши назарда тутувчи банд қўшиш лозим ҳисобланади.

Юқоридагилардан келиб чиқиб, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Қурилиш чиқиндилари билан боғлиқ ишларни амалга ошириш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида”ги қарори лойиҳасини юқоридаги тақлиф ва эътирозларни инобатга олгандан сўнг қабул қилиниши мақсадга мувофиқ ҳисобланади.